

שאלות ותשובות

דן יעדתי בהקדמת ה"ק הראשון. להציג פה מהדושי בגמ'ת. ולהיות שירוע שעתה אני מרוד מאיד ודרכי בקדוש. ה' יזכני להגייעני למחיו חפצי לחיים ולשלום על כן מהבנעו היה להציג הרבה מהדושי. ואף גם זאת המעט אי אפשר לי לירד לעומקה של הלכה, לעיין בהם אם נכונים דברי לכן הצגתים כמו שיהא בת"בין אצלי מכבר מימי חורפי. שנים ושלושה בשנה שלי שנשאתי בהם בדבר הלכה. ועל כן כל דברי בזה להלכה ולא למעשה. עד אשר יריא לפני גאונני הזמן הסמוכים להורות להלכה ולמעשה: וזה החלי.

שאלה

בשאלתי מק"ק ארבעי בלשה חמה בעלה וסיחה מעוברת עם וגד הרחמן. וכמו ד' שיעוטה פרה ילדה קרה לה כחז גדול בשני ילדים והולך וזוכה כל היום עד שבכרות הימים הוכנז חליה עליה שפלה ומשך ענין ערך רבע שנה עם שני פלעים גדולים ולכיום הללו לא התחילה כלל להניק הולד והמיוק היה עתיק מעדים מגלי אשר לקחת אל פיו מרוב הפלעים והחכוכות. ואחר רוב החכוכות כרושאים ושאריו רפואות. לא מלטה עזר ופעלה. להביור מלטה המחלה. רק קלת בשר מדדים חסרה ופעלה. ואינה ראויה כלל להניקה וממילא נלמקו דדיה ונתנה הולד למיניקה. וכעת עבר ערך י"ז חדשים ללידתו בלטה האשה לשלול להיות נודמן לה אלמן אחד מארץ מרחק בן חורה. ומענה ביום שחפסה ורלוונה לדבק בעובים ולאו בכל עידן מחרחים כזה. עוד הוסיפה חמה של האשה הנ"ל לספר בדרך משה סיפורי הדברים שחמקה הלו קרה ג"כ לשני בנותיה הראשונות עד שלא יכלו להניק בניהם. אמנם בנת הלו חליה כדה לחלוז והרופאים מסופקים אם תהיה ראויה להניקה לעולם. עד כן דבני השאלה:

הנהה אם מעולם דרכי לשמך יד מדברים כאלו. אמנם עזר במלון לא יכולתי מקול הבוכים בזונו ועסק האלמנה בלמרה רק אחס יעדתי. והעיר הלו היתה מהסרים למשמעתי ע"כ אחרתי נפתח בקפנים כמוני וכיום בגדולים. וע"פ אופנים שיהצרו יוכל להיות שריוחה דהאי אהיה בשנים ושלשה פנים. ועיקר הספק בלשה זאת נראה כי פטיפי הסוסר מחמת נימוק שדים. ונלמקו שדים מוסכם מכל הסופקים שר"ך להיות דווקא בחיי בעלה וכן נמשע מלשון הר"ש והעור שכחצו ואינה מיניקה לעולם. משמע בלידות שערבו עליה בחיי בעלה. כי לא להבא ידברו. והגאון מהר"ם פאדווא בונה דיק על הגאון מ' נתן איגרא שרנה להחיר לימוק גם אחר מיתה בעלה. ואם מהשכונת הגאון ח"ס ס"ד משמע שאין לר"ך להיות בחיי בעלה. אמנם בלמח אין הפירוש כך רק דבריו המה שלידה זו היתה אחר מיתה בעלה אך כנר החזקה בחייו. ובנידון דידן לא החזקה בחסרון זה כי היא מבכרת. ע"כ לא היה מקום להחיר' להגשא. אמנם שריוחה ידה נראה להמליא ממקום אחר. דליתא ביבמות (דף ס"ד ע"ב). אמר רבא בשם ר' אבהו דאמרת דאמרת אחיות מוחזקות הן. לא יבא אדם אשה ממשפחת נכפין וכו'. וכן הוא בלש"ע ס' ב' ס"ז ובי"ד ס' רמ"ג לענין מילה דבני האחיות ע"ס. א"כ נשע האשה הנ"ל החזקה שתי' מוסרת מהניקה ע"י פלעים. מחמת האחיות וילאח מכלל מיניקה הנירו. כמו מחזקה בימוק שדים מחמת עלמה. וזה דבר פשוט שבנעם השלבי לחיותיה. הוי חזקה בגזירה. וענין ח"ס בביטון הנ"ל ס"ק וי"ד. ובפרט במשמעות כל הפוסקים שבימוק שדים ח"ל לחזקה מגזירה. שלא היו שחקים מלפרש רק בריעותה בעלמא בני להוליה מגזירת מיניקה הנירו. ורק הח"ל סיבר לר"ך ג' פעמים. אך אולי דווקא בלשה שכבר הניקה לר"ך ג"ס להוליה מחזקה מיניקה אבל בימוק דמעיקרא בני בריעותה לבד. אך וודאי ע"כ הפעם השלישי עולה להחזקה של תהיה בכלל בגזירה של מיניקה הנירו. וכ"מ בחיפסות ז"ק ד' ר"ג ע"ב גד"ה ולא יפירונו וע"כ גד"ה בלשה זו שמתכה ופלעים מעידון עליה שבכונה כלל אחיותיה ואין הילוק בין החזקה מחמת עלמה ובין מחמת אחיותיה. רק ההפרש שנוכל לומר ביניהם. דבחזקה מחמת עלמה בחיסור כוח שעדיין לא בא החיסור יכולה לומר קום לי כרבי כי מיניו פלוגתא בין הכ"ל והכ"ח ב"ד ס' ק' בדניי פולעים ע"כ אמנם בנידון דידן אין לר"ך לכל זה כי הוה חזקה בג"ס. ועוד אחרת. דיש לחלק בין הלימוק המוכר בסופקים לר"ך. דהנה הטעם דלא מהני אחר מיתה בעלה. אין לפרש במ"ס הר"ש שבכונה דבזיון אפו לא נכבשה ה"ל גזרין אפו לא למקד דהר"ש גופיה כחז דלא גזרין מח אפו לא מח. וע"כ ל"ל ההפרש דבדבר שנוף ההיחר חלו בו דבמה ילאת מכלל מיניקה אם לא במיתה הבן ולא אין לפעוה. אך בלשה עלמא שנתנה בנה דהייסוק שמה חחור. ופעמא דחורה לא כולי עלמא יודעים. ע"כ גזרין שבעה אפו לא נכבשה ודבכרים אלו נסאלקה קודמי מהר"ש"ל על התוספות גד"ה ור"י. ע"ש היב"ב זל"כ בלמקא שאין דבר אחר להוליה מכלל מיניקה כי קבמים כי חקנו לאשה שלמקא שחטרך לתח בנה למניקה במקדס. כי לא מלאנו בכל הפוסקים לומר שמתן בנה למניקה חלה כי אין החיוב מוטל עליה כ"א על היורשים והיא מותרת בלמקא לבד שאינה בכלל מיניקה הנירו. וזהו הטעם ג"כ שלא הריעו בני לימוק שמתן בנה למיניקה שאם יהיה שתי הקני' בדבר ילמרו דהייחר הוא משום נתינת ההימוק וי"ך למגזר אפו א"א למקא כמו בני בעושה וז"ל לפי ד' לימוק לבד הוא ההיחר. ולא שייך למגזר אפו לא למקא. מאחר שאין היחר אחר לחלות בו. ולבאורה קשה מ"ס למקא אחר מיתה בעלה לא מהני הלא אינה בכלל מיניקה ולמגזר אפו לא למקא לא שייך כמו אפו לא מח. אך ל"ל דהנה האמת דיש שני מיני לימוק כמו שכח הח"פ בלש"ע ס' י"ג. האחד שנעשו ע"י האשה מחמת שלא הניקה זמן רב נעשו דדיה למוקים. כמו שמוכר בני. אבל נשקו ביה יש למגזר גם הוא אחר מיתה בעלה שכל אשה פטעה כי בכדי שהפטעה והגשא. והחכנל

שאלות ותשובות

בזרוע ועבר ע"ד הכמים והסיק נצל עולם שגנה על בה"ק מנש . ולענין כזה אין מקום מנוח להביט להיות מוכשר לישראל הן מחמת שכהנים אחרים לבוא הבימה והן מלד גול המיזר שהחזק לרבים . וזו איסור הנוגע לכבוד הממיה . והשעיה מפורשת בפנהדרין (ד' מ"ו ע"ב) שלשה דברים הן קבר הנמלא קבר הידוע קבר המזיק לרבים . וזמ"ש בש"ע ס' ע"ד שמי' ו' ותלמי הגרסאות בין הרמב"ם וזמ"ש זה ודברי כולם קבר הנמלא הוא הקבר שלא מדעת בעלים וכדעתו לפטוה דמי ומותר לכ"ע לפטוה . קבר הידוע הוא שגונה שם מדעת בעלים ואסור לכ"ע לפטוה כי לא על דעת כן הונח שם . ומה שכתב השי"ך סק"ס ושבר שם שלא מדעת בעל השדה לאו פירושה דקבר הידוע אלא הוא דין אחר שכשידוע שאין שם אלא אורו קבר שנעשה שלא מדעת בעלים או מותר לפטוה . ובש"ע מיירי שנעשה מדעת בעלים לכך אסור לפטוה . וכן הוא ברש"י ובעינינו שידוע שמדעת נקברו שם בני המשנה לכניוה . אז הדין שאסור לפטוה . וגם אין ללמד ואומר שיהיה נקרא קבר המזיק שמוהר לפטוה באשר יבואר לקמן דים מקום לפטוה לקבר המזיק . עכ"ל שיהיה רשות ליחיד לפטוה קשה לומר כן דכל ההחלטות המוזכר בסו' ק"ה וכללם הרחוקים בה"ק מנואר בש"ע שיש מחל לו היו מחילה וזינין שרבים מחלו ע"ז אין לו דין קבר המזיק פטרם בדבר שגנחה רבים עשו שיוע בבני הגדר . אם כן היו מחילה מיד . על כן לא היה צורך לברר ולפנות הממיה . והומר הדין שאין מפנין כ"א לכבודו וכ"ז שלא פירוהו היו הדין שאף שקרקע עולם אינו נאסר מן הדין עכ"ל לכבוד הממיה אסור ליהנות מהם כמואר בש"ע סימן שס"ח ס"א והף שהמביא אגרת מענה בפיו ששמים עשה אחד שנעשה הדבר הקורה מלמשים שצמקום שנסג לביתו לא היה שום קבר . שלא כנס כ"א ב' אמות אמה עובי הכותל ואמה שנית ידוע ג"כ שלא נקבר שם אדם . כי האשמה שצלו להפטר את הארץ צלמה סומך לכותל ליקח עיט לבנין לא מאלו שם עלם אדם . וגם הביט בהבנתו קרא להרב וב"ז . ובפניהם צלמ עד מקור שיש להסתפק לקבועה ולא מאלו רק בעת שחפר ליסוד התור מלא גלגולת אחת ההלוי הסתפק אם לא מעלמה אחת . כי עשר היחוח היה שמה . וזחת העפר היה העלם ופירוהו . והנה אף לפי דבריו שלא מלא כי אם האחת . יש גם כן ללמד לאיסור כי רוב וקרוב דהולכין אחר הרוב רובא דעלמא כתב ע"ז הרמב"ן והס"ז ביו"ד סימן רל"ד דדוקא היכא שמוכרחין לומר אז מרובא דעלמא או ממקום קרוב אז רובא עדיף אכן אם הספק אי מעלמה או מחוחו מקום ענינו או אמרינן באן נמלא כהן היה . וזה שאמרו בב"ב דף ק"ה גבי עינבי וטמו בפרידמא חלינין בחרו פרדם . ובג"ל יש לומר כאן נמלא וכו' . ואף שפינהו משם וצדק שאר מקומוהו לפי דבריו ולא נאסר שם ממיה ואם כן יהיה הדין קבצר שפינהו וזמן שם ממיה אחרים שמואר בש"ע שאז אין קרקע עולם נאסר דמה שאמרו בקבר הידוע אם פירוהו אסור ובלא קבר פירוהו כל הפוסקים דמירי בקבר של בנין אולם קרקע עולם אינה נאסרת מ"מ לדברי שארי פוסקים חוץ מהרמב"ם שגורסין קבר הידוע מקומו טמא ואסור בהנאה והטעם הוא דרבען גזרו שומאה לעולם כדי שלא יפנוהו וכמ"ס השי"ך בסיון ק"ה וכן פירשו אם כן נאסר עכ"ס מקומו טמא אף לפי דבריו ואך אחר הדברים שכתבתי לעיל דל-אור' היה נראה לרוב קבצר המזיק וענין קבר המזיק היה משנה מפורשת מרחיקין הקברות מן העיר כ' אמה . וכן הוא בחושן משפט סו' ק"ה וברמב"ם הלכות נזיקי שכנים ובחוספתא פ"ב מב"ב אינה נזה הלשון קבר שהקיפוה העיר בארבע רוחות או בנ' . או חלינו בנ' רוחות זה כנגד זה פחות מחמשים אמה הן העיר מפנין אורו וסיים כל הקברים המזיקין חוץ מקבר הארץ וקרובים דברי החוספתא לדברי ר' יוחנן שמואר בש"ע סימן שס"ד וז"ל קבר שהקיפוה העיר מג' רוחותיו אורו ומג' רוחות אית תיילא מפנין וכו' עד מ' וין אורו בשעו כמין גא"ם הרי שניהם מסכימים לפנות הקבר בהקיפתו העיר . והנה בש"ע לא זכר הירושלמי ותוספתא הג"ל ונראה דזהו בכלל קבר המזיק המוזכר בש"ע לכל אחד כדינו לדברי החוספתא בזה כנגד זו ולהירושלמי בצמין גא"ם וגם לדברי החוספתא שיערו בחמשים אמה ולהירושלמי בשבעים אמה ושריים כמו שכתבתי ויסוד הבנין הוא על המשנה הג"ל מרחיקין את הקברות מן העיר חמשים אמה . וכל אלו ההקשרות הוא מטעם מוזק לכ"ס החוספתא אף שהוא כבר קבר מפנין אורו ומש . ויחר נראה לפרש לדברי החוספתא דהשיעור חמשים אמה שזכר לא קאי כי אם בהיקף שני רוחות . כמו שסיים חמשים אמה מכאן וחמשים אמה מכאן אבל בנ' או בד' רוחות אין שיעור להרחיק וכן הוא בירושלמי שב' רוחות לא ניתן שיעור כ"א בשתי רוחות ומפרש בפחות משבעים אמה ושריים מפנין וביחור אין מפנין וא"כ בירדון דידן שהקבר הוא בחוץ העיר היו דיו קבצרי המזיק שמואר לפטוה לכ"ע . הגם שבארתי שאין אחד רשאי לפטוה מחמת שרבים מחלו על ההיזק דהרמב"ם עכ"ל לענין זה מהני מה דהוי מזיק שלא גזרו רבנן שומאה על מקומו כיון שיש רשות לפטוה עכ"ל גם עשה בשגם שיחיד פירוהו ורבים מחלו מ"מ אחר שכבר עשו נאסר מקומו טמא כמאמרם ז"ל קבר המזיק מקומו טמא . ולא נאסר כי אם האיסור דאורייתא היינו בבנין הקבר אבל קרקע עולם לא נאסר וגיורת חמשים אמה היא היכא דמזיק . ואך לפי שמוזקין הגלגולת לכאן נמלא וכו' . ורגיל המה ליקבר שלם . און חלוק במלוי וברגיל ובמקום הראש נקבר כל הגוף . ועשה שלא בדקו אחריו בדיקה שלימה עד קרקע בחולה היו הדין כשדה שנאסר בה קבר המוזכר במסכת אהלוח שדינו כדן בה"ק ממש והחמירו בו ביותר שלא ירגילו בו בני אדם לבוא . אך שער זה אפשר בבדיקה . ומחזור לענין דזה הכל לפי דבריו אבל לפי משמעות האגרת שצמחוק המקום לבית הקברות . ועדיין לא פירוהו מותרו אז אין תקנה כ"א אם יבדוק ולא ימלא בכל הביט ואם המלא ימלא חליה משם לפטוה מטעם הג"ל . ובמקום התור אף לפי דבריו לרין בדיקה אז באופן שיאסל על כל יהושע היסוד שראוי להסתפה עליו ע"כ על דיני הטור לעיני הויכח על כל המבואר שיהיה בקמליה

המבואר

שאלות ותשובות

המנוארים. אך לאלו העממות מן הגוף אם ימלאו בזדיקה יש תקנה בדבר לפניהם משם ומתעם כדי לקרוב פס הראש שזה בודאי ינחה עם יוחר ממה דכחז עבור וש"ע סימן ב'. ומכ"ש לקרב עם אל עוב דיחא צוה. וכן משון הירושלמי שכתב לקוברו בזוך ומפרשים שזה נקרא תוך שלו מה שהוא מונח אלל הנוחי. כ"ש שקרא בן מה שמונה אלל עלמו ומה גם שקרוב הדבר שהגוף כבר כלה ונרקב. והגאון מהר"ם האב"ט בתשובת נודע ביהודה ב"ד סימן פ"ט והגאון נודע ביהודה הסכים עמו שאחר שנרקב אין חיבור לפנות שחו אין חשש בלבול למחיס. אך לסמוך ע"ז להחיר חף לכתחילה בשאר מחיס אין דעתי טוח. כי הבאונים לא קצנו זה כי אם לחומר וש"פ מעשה שהיה שם שכתחלה שכרו הקברות על מאה והמחיס שיה ובהוך המשך לנו לפנות מה שיש במחיס אחר שעמד לפנות מה לנו עתה מה ל. א. וכחבו הבאונים שאין לעשות כן כי אז יהיה אחר שירקבו ואין חשש בלבול. הכי דלחומרטא גם הראיה שהביא בתשובת נודע ביהודה מהרמב"ן סיים פ"ט מונט שהיו נוהגים לפנות אחר שיכול הבשר דעמו לומר לחומרטא שעכ"פ קודם שיכול לא יעשו כן שאכור לפחות בקרב שהוא חיבור אחר בפ"ע כדאיחא בש"ע סימן שס"ג סעיף ז' ה"כ אין לסמוך על זה בשאר מחיס אבל בגוף הלו שכלל זה נראה להחיר לפחות ולפנות משם בכדי להליך הגוף אל הראש מועיל גם זה להיות סניף להחיר מאחר שהקברות הוא מימים קדמיים אשר אין זכרים כל"א בקבלת איש מפי איש ודאי כבר בלו ונרקבו. ונשעת הדחק לפי ראות עיני הדיונים אשר לסמוך בכה"ג אדברי הבאונים להכשיר כל היתר כולו על ידי בדיקה ולהגות הרקבון ואך שלא להניח בגומא אחת דק כ"א בפני עלמו במקום מיוחד כמבואר בקור ושלוט על דייני ישראל:

הקב"ה חיים במהור"ש זלה"ה חבט"ב ובאמשאן

אשה תחת לעקב אתי נאמר אשה לדוני הגה זה כמה שנים שבעלה ילא מהעיר וילא עליו קול שנהרג. והיא יושבת שכולה וגלומה ופסלי תלוים בה והנה עד עתה שהיה המדינה תחת ממשתל ישמעאל היו מוכרחים להסתיי מעשה הרחינה כאשר ידוע ניומיהם כי ימלא חלל לא נודע מי הרגו מ. ויובס יושבי המדינה הקרובים אל החלל ליתן קנס כך על כל כן עלום על כל מולאו דרכו להשליכו למים כי ירא פן יבולע הדבר למלך אמנם עתה כאשר הוסר החשש הלו כי יתנה הארץ הוא לקוסר דומי הסחילו בויערין לספר מעניינים ומקרים שהיו אז. ובין סיפורי הדברים היה גם מעסק בעל האשה זו העלובה כאשר יבואר הכל בנב"ב שנבנה אז הרימה קולה בכזי ובחטוטים הוטיעה נא בחסדיך הנאמנים. להשם ולהתיר בגניו הסוסקים ומספונים. אולי ימלא לי עזר ולתרופה יראה פנים. להחירתי מהרלוזי וכבלי העיגונים. אשר גידל המלוה אין לשער ולמעלה מכיונים. ואם אין דרכי לתקוע י"ע באיבור חמור כזה. אמנם לשאר נכמרו יתומי על האשה העלובה. לא יכולתי ריקס להשיבה. ואמרתו לנבות עדות בפני שלשה. ואחר כך ארחה לבאר דעמי הקלושה. ע"ס חיותם בשפרי הסוסקים עד מקום שדי מנעת. ודעתי מברעת. ולקרב הדברים אל פני המורה. פ"ה הסורה. אשפסלריה המאירה. הגאון האמיחי רשכב"ה מ' משולם איגרא אב"ד דק"ק טיכמנין. ואמו המדע והחכמה. על חמתן להקומע:

וזה דבר הנביית עדות. במותב תלתיא ב"ד כר"א הוינא כד אתא קרמנא ה"ה המרומוס כר"ד יחורה ליב במו' יצחק אחי אב של האשה הנ"ל ואמר לנו בזה הלשון. אך האב גיהעטס מפי בויער אחד דר איז גיווען לו מיר אין כפר אריין האט ער מיר גיפרענגט ווארים נעמט די אשה קיין מאן ניס האב אך אים משיב גיווען זיא סאך קיין מאן ניס נעמין ביז עדות וועלן זאגין וויא ער איז נהג גיווארין. האט דער בויער משיב גיוועזין ווען אך זאל קיין מורא ניס האבין וואלט אך דיר דער זיילט וויא דיר זאך האט זיך גיפירט ער האט זיך גיוועקט איין אורט וויא ער זאל דאס וואסיר פרוט ארייבר אזו האבין ג' גלגים צעגעניגט אזו האבין אוועק גיפירט אין מאשעש אריין אזו האבין איין מאל אים גישאסין האבין זייא גישריגן בקול יללה האבין זייא נאך איין מאל אים גישאסין אין זייא אריין אזו אך האב גיזעהין אזו דער נאך בין אך אוועק גינאגנין אזו בין ווידער גיקומין אויף דעס אורט וויא מען האט זייא מיתם גיוועזין האב אך זייא ניס דער וויש. דער נאך בין אך גיוועקט אין כפר דאס אנדרי יאך איז לו מיר גיקומין אין קרעטשעט אריין דער גזן וואס יעניר בויער האט מיר אויף אים גיוועקט וואס ער האט אים בעלמו מיתם גיוועזין האט ער מיר גיוועקט בזה הלשון. ווייל אך וועל לעבין וועל אך אלס זאכנין אויף דער זאך וואס אך האב גישאן האב אך אים גיפרענגט וואס איז דיר זאך. האט ער מיר משיב גיוועזין פון ווענין סאן ר' בער. האב אך אים גיוועקט ר' בער אין דאך מיין כבודר. האט ער מיר משיב גיוועזין וואס פרעג אך נאך דיר וואס צעגסוט מיר דען סאן. האט ער מיר דער זיילט אך האב זייא גיפונין אויף דעס בחרג סון וואסיר פרוט טייטות אך האב זייא דער קאנט אויבער האט גיבייטין ר' פייטיל דאס איז גיוועזין דר סאן ר' בער. אזו דער אדורג אזו גיוועזין כחמור דונער האב אך זייא גישאסט אויף דעס וואסיר זייא זאלין אוועק שווימען. האב זייא זיך ניס גילאס הערשט לו דעס דרישין מאל האב אך זייא אוועק גישאסט זענין זייא אוועק גישווען. כל הג"ל העיד בפניו הח"ם ה"ה מהר"ר יודאל ליב צמחער יצחק הל"ל היום יוס ג' ד"א אלול סק"ו ל"פ.

הקצן ישראל באהר"ר יעקב; מנחם נדום בהרורני טור"ר יישראל; שמיאל במוה"ר אברהם;

האגדה והשי"ת

עוד הגיד לפנינו ב"ד החיים ה"ה הר"ר רובער בהר"ר יצחק אבי האל"ה איך שתיכף אחר ששח ימים ביום השמעה בא אליו אנרת ככפר א' מיטאק מאיט א' ששמו ר' ובריהו . איז נישטאלין איז דעם גרויול זיה הלטן איר ר' בער זאלט קומן אז שארין להכפר עלי ווארין בויערין פת איין כפר האגן אייער איידם פייסיל שוימען אויף דעם וואסיר מיט ייך אייטס . אז ביי נישטאלין איין דעם כפר הנ"ל חוקר אז זיין רומם האב איך דא בויערין ווי דער ווישט זיזא זענן אגאלאפן יינאלטן פון דעם כפר נאר דער יהודי ר' זכריה האב מיר גיזאגט אז דו' בויערין האבין איס דער זיילט מיר האבן גפונטע דעם פייסיל דעם איידים פון ר' בער גיזוואלדער גיהנגט איין דער וואסיר פלוצ זאלין דו' בויערין האבין איס גיקאגט פון לאנג ער פלעגט גיזאלין אויף דו' דערפיר מיט סחורה קרעמירט דו' בויערין האבן מיר דער זיילט מיר האבין איס גישוין נאר פריש גלייך ער וואלט ערנס נכנג גיזווארין ער איז גיזווארין יינאלטן איז האב גיהאט איין שטאך איין האבן אויך . אזו האב מיר זען ר' זכריהו דער זיילט וואס דו' בויערין האבין איס דאס אלטן גיזאגט אז דער זיילט נס דער ר' זכריהו האב מיר דער זיילט אז דו' בויערין האבן אס דער זיילט אז דו' בויערין האבין איס מקבר גיווען . כל הנ"ל הגיד לציני הה"ס . ולאשה בנא עה"ס . יוס ד' ר' דר"ה ענת תקנ"ל לנ"ק :

גאוס דובער בן דוד זצ"ל :
 זגאוס אפרים במוהר"ר ר' ישכר בער זצ"ל :
 זגאוס הקטן יוסף שלמה במוהר"ר יהודי ליב מוילקאמש :

כ"ז טועמק אוה זכות מגוף הנפש אשר ה"י . והנה מכה בויער הראשון שאמר להר"י הנ"ל דבר פשוט שאין ממנו דבריו מג' טעמים א' שאין עיקרו מסל"ת מאחר ש"י : הנ"ל הקדים לו שארין עמוד דבר זגס זס מוכסס מכל הפוסקים הי"ד להזכיר הנכרי עס אשת פ' לא הו' מכל"ת דרוקא גבי מי אורא בי יחזלי דלא מוזיר עס אשת המת והכא מתחלה שאל על האשה למה לא תנשא ומה גם שלא סיים הדבר יודע מה ה' בסופו כי לא ראה רק האשה . שהכניסו הנזונים להוכיח קנה השפחה ואולי תרשע שזהו צממא . אך בויער השני הגי' הלו לפי דברי העד החמול בעלמו להגיד ואמר אזי לו מה טעשה עם חתן ר' בער רק אור שחודע לו ער' בער הוא אהיו החמול לקר' ולא הזכיר המיתה רק דיבר מסוף המעשה . הנה יתחלה הו' פקס להפקע אס זכו נקרא מטיח לפי תומו מאחר שאמר לו שהוא אהיו כמציאר בקיומער' ענוגה בשם מהריב"ל בטוף ח"א כיון שאמר לו שהוא אהיו הו' כאלו שאל אותו אס יודע ממיסתו מ"מ כהא שהבויער החמול לדבר בעלמו לא גרע מהצובאר בשעף פ"ו במסיה לש"ת אפי' שאלו אותו אחר כך נקרא מטיח ל"ת ומהריב"ל איירי שאמר לו שהוא אהיו בתחלה ואס י"ל בדברי הפוסקים שלא יקרא התחלה כ"א החמול מעשה המיתה וכ"ז ממה שקיים בש"ע אח"כ נדקדקו עד שפרש כל המאורע וגם מהר"ם סוף יבמות משמע כן ו"ל שמעך מ"מ דהו' דהחמול מסוה ל"ת אפי' דמהרי"ן ומגליקן למתא שפיר נקרא מסוה לפי תומו ולישאל דמהרי"ן מורה שכבר אמר רק שרונים שיגיד עוד כדי לידע כטוב . דדברי רש"י בגמרא כיון דחזייתיהו בוכים ח"ל איס חבירט כחב רש"י בזה"ל ויזינו במסוה לפי תומו דקודם ששאלו החמול יאמר משעת התחלה בעלמא ולא מגוף המיתה אבל אש"ע הכריע במשמעות מדברי הרא"ם . אבל הנ"ל שלא הזכיר הנכרי גוף המיתה קודם שחודע לו שהוא אהיו אפ"ש כפ"ה לא הו' מסוה ל"ת לפי פסק מהריב"ל . ואננס לפ"ד הקלושה גראה דהוליק גדול צייטס דעס בענין דמהריב"ל איירי שהלכו שניהם יחד . ותיכף אמר היהודי שהוא אהיו . בזה נתן הנכרי בדעמו לאיזה ענין הודיעו שהוא אהיו אס לא לתקור הענין והתחלה לא מלך האחרו כ"א מלך הזרע עס פלוגי . ואולי הזכיר לו עס פלוגי באופן שמשמעות שהוקר על הדבר ודאי דל"ת אך גנדון שבכאן עסס האחרו לא הו' מקום להחקירה אדרבה הנכרי נתן דעתו שמיירא אותו והסיב כי איזו ירא ממנו באמת . כן היה במדי' א שגם אס היהודי היה יודע בטוב שהוא הכרו לא היה בכחו לעשות לו מלואה וכוונת שגראה הבויער סבר שהוא חתן מדבריו ענין מהרי"ה . וטעם שאמר מה מהרי"ה יטל לעצמה לי בעצלו כי אס כן איז חתן לומר הכויער גלה אח"כ המיתה כמעיד דבר מתמת הקודמו כיון שהיה בדעתו שיהודי יודע מה . ואפשר שזה עסס הדין שפשהתחיל מסל"ת גם ששאלו אותו אח"כ הו' מסל"ת הנס שגודאי מוסף על דבריו הראשונים דל"כ למה לנו טוב דבריו שאחר השאלה משום שהנכרי איזו מטיח על לבי מכה המת מהמת שבעדעו שכבר יודעים בזה . וז"ל בדעת הנכרי תלוי וכל היכא שבעדעו שכבר גילה הענין דגם שלפי הדין איזו מיעיל עוד פ"ח הוא לא היב דעתו להעיד כ"א לסיים דבריו הראשונים במסוה ל"ת הראשון . והרא"ם דכתב מהרי"ן ומגליקן דמשמעות דוקא כשהדר ואמר אבל אס עדיין לא הזכיר המיתה לא מהני היינו דידע הנכרי דלא אחר אבל לא היכא דמתי סבר שכבר אמר . מכל הנ"ל גראה דחמירט בויער השני הו' מסוה לפי תומו . ואף שלכאורה לא לפקע עוד בדברי הכויער הנ"ל . שלכאורה הו' דבריו האחרונים כסותרים לראשונים שבתחלה היה כמגלה שהוא עשה הרעיהו וח"ל' אומר שאלא אותו מה ואף שאין בזה קפידא לכאורה דלא גרע מ'ל' אומר מה ו'ל' אומר נהיב עגס שמכחשין זס את זס אפי' הכי כיון ששניהם מעדין שאיזו קיים . האשה מוהרת לפ"ד שניהם . אמנס בכאן איזו מקום לזה כיון דשמע מהנכרי שהיא הכרוג ואחר כך חזר בדבירו אס כן ע"כ יש איזה עסס וכוונה לדבר וכפיש לנכרי עסס וכוונה לדבר חו' לא מהימון . כמבאר בשעף י"ד כד"א שלא הו' אמתא

שאלות ותשובות

אחלה לדבריו כהלי דאמר לישראל קטול אפססתה וכו' וא"כ דבריו האחרונים ח"ן בהם נסמך מאחר שמתחיל לחיזה טעם שיהיה דכוותה מוכח מתוך דבריו . ואף שהב"ח בחשבה כי 'ל"ז כחב שפסיקה לא הלין שלדבר אחר מתכוין מ"מ בכלן מוכח מדבריו שיש לחיזה כוונה כמה שחזר ח"כ בערמה דיבר דבריו האחרונים וא"ן לסמוך עליהם . ודבריו הראשונים בחמת לפי הדין אינם מועילים . מאחר שלא הזכיר בפירות מה נטשה בחתן ר' צער ע"כ נשאר מקום לפקפק על חמירת הנכרי הלזו אם יחשב להיות נאמן בדבר אם לאו . אך בחמת לפי הכלל שכל הנכר דנוכל לתרץ דבריו העדים שלא יהיו כמותרים אז"ל נוכל לומר שבתוך קלף רחמן יש מקום לפרש לתרץ דבשמת ח"ן דרך הנהגתם מקנה השרפה ליפול במקומם ורק רליס והולכים כ"כ לפי כחו ולפי רוב המעשה וסם ימותו ואפשר בכלן אירע ג"כ המעשה כך שלא מה ח"י של הרוצח כ"כ זה שד שפת המים ואפסס כרו ויגל ומה ומלאו לבולן הלז שילא אחריו ועשה צו מעשה האחרונה שסיפר והמעשה האחרונה הוא חמת . אך אם נאמר כך יש מקום לפקפק מלד אחר הגה ההס"ד מביא בשם הא"ז ששקס כהר"ן ורבי שמחה דכשהכירי אומר שפלאו מה מהימן בפציעות עין לחדו כי הגם שפ"ע עדיף מסימין כמבוא' בחולין בפ' ג"ה מ"מ לא ה"ל ייבז לעמיה י: לא מתכוין להעיד . ואף שהאחרונים חלקו עליו ובטעם שנתפס המנהג בישראל בלי שום פיקוקו לסמוך על נכרי בטע"כ כמבאר בחשבות מהר"ם שפדורו ופציעות רל"ס ובקונטרס עגונות בשם מהריב"ל והכל יעידו שכן נהגו . מ"מ בר"ד שאנו רואים לתרץ דבריו ששכרי בעלמו ההורג והוא המולאו גרע עפי ודמי למה שמביא הרמ"א בסעיף ק"ח דמי שראה הסב"י ח"ו נאמן במסל"ת שהוא זה שמאחר שראה הטביעה סבר שזה הוא והכל נמי שהוא הרגו נראה שלא להאמינו בט"ע ויגל להיות פסובר שזה הוא וח"ו כן . ואף לפי דברי רא"מ כשישראל היה חוהצו של צויער והצויער קבר אותו אמרינן ודאי דקדק יפה בפציעות עין לידע שזה חוהצו כדי לקבור אותו ולא אמרינן דטעה . וה"נ כיון שהצויער הערית ח"ע להעליכו למים לככות מעשיו הרעים שפס כדפי שלא יודע הדבר ימאז ביה ממי שקדקק להכירו . כי ד"ו של סברא שלא נעמוד בפניו הא"י נכח שא"ן ט"ע מיעיל צויער אבל סברא הטה"ד שמתמה לרות הטביעה ויכל לטעות שזהו גם בישראל ח"ן סברתו כדפי לדמות שגאמר צו שלא יבא לידי טעות עי"ז . ע"כ לפי הנראה ח"ן בדברי צויער הזה די להחירה אם לא בהנמקף עוד דברי הצויערין שאמרו בפני מ' זכריה הנ"ל ואף לכאורה היה נראה שמכח הגדת הצויערין אלו יוד יספיק למאז הימר באגמס שהכירו אותו במים והזכירו אותו ואמרו שהוא חתן ר' צער וקברו אותו ודאי עשייתם לטובת ר' צער וזהו ממש סברת רל"ס שגבי חוהצו ודאי דקדק בשביל שמתו וגם עבור חשש ג' ימים ח"ן כלן כי במים מלאוהו . ולא חיישינן שמת טקודס אשהני כי לא היה נחבל בפניו וגופו וזרחתו היה שלם כמו שאמרו הצויערין שסיה (שריש) צוה ודאי כל הטפסיקס מחכומים לדעת ר"ה וא"ן להאריך בדרך הפסגו לכל ע"כ אפשר שהיה די צדנות חלו הצויערין לבד . אך ראיתי בכמה חשבות שלא ר"ו לטחור דברי הא"ז דלא מהני בוכרי ט"ע אם לא לעשותו סניף להיחר אחר . גלל ין אמרתי שיש כלן עוד לדדים להחיר ע"י יצורק ב' צויערין המגידים הנ"ל כי הוצא בק"ע דאף במקום דלא מהני הט"ע כגון היכא שראו הטביעה משני עדים מהני טע"כ ומדברי מהריב"ל הוצא בקונטרס עגונות ס"י רל"א שמשע דאף כ עדים מהני ט"ע במקום דלא מהני ב"ח ואף עבדרי מהר"א שגון הוצא דל"מ גלוס זה חמת לפי דבריו אינם מובנים . שא"ן חשבה זו בידי . ואשן ואומר הטעם דמהני בטעם טע"ע גם במקום דלא מהני בחד כגון בראות הטביעה הלא ח"ו זה מהתסבור אמנה רק מחמת ט"ע . וח"ו שיש טעם אע"כ שא"ן כח שהדמיון לדמות לפניהם בשום ובאשר מכוונים דבריו חמיה שזה הוא אמרינן ודאי לא פשו ואם כן מה לי יודעים או צויערין אלא ודאי דסברא כך הוא דבשמת ביהודים אם לא דק לא היה אומר שזה הוא ולא היה סומך על הצירו אבל צויערין אמרינן שלא דקדק יפה רק סומך על שמשע מחצירו ואולי טעה הצירו . ולפי סברא זו היינו בדוקא צויערין ראו אותם יחד שי"ך לומר שגבא כח הדמיון נאחד ואמר שזה הוא הנמצא ושמע הצירו ואמר ק"ה הוא כמורו ולעולם ח"ן דקדק כלל . אבל בנ"ד שאחד לא ידע שצויער ופניהם הכירו ואמרו שזהו חתן ר' צער ה"ו חתן צויער אלא חתן צויער דל"מ טע"כ כשנים מהני . וא"כ גם לחוקם החופשיים לסברת הא"ז צוה מודים בפנים מהני . כשהכירו זה שלא בפני זה . ואף שהצית שמואל בס"י קל"ה כחב דוקא שני עדים וכן משמע בהר"א דהביא רליס מבינו דמלא גמים כחד הציבי שמשע אי הוה כשנים לא אמרינן בדרמי ח"ן לפענ"ד אדרבה משם נראה להיפוך והנה קשה מאי מייית בהר"א רליס מסוגיל הלז הלא שם אפי"ט אמרו קברתיו לא נוהמיני אך ל"ל דהר"א סבר דהס"ס מייירי דלא אמרו קברתיו וכפי לשון הס"ס דלא ראו כ"ל הספינה שפצעה וגדמה להם שפצעו אנשים אשר היו זה אך לפ"ו קשה ח"ן היה סברת המקשה להאמין להנשים הגם אם נאמר מלתא דענידא לגלויי וכו' לרי"ך עכ"פ לומר לא קברתיו או שלא אמר בדרמי והכא ח"ן כך אלא ודאי אף שפולין לענין דדרמי דלא חליי בנאמנות שוין הם ומכש"כ בנ"ד לא דמי לדהתם די"ל דעובע לענין נאמנות אבל בכתן לא תלוי לא אחד בכח הדמיון וטעות צריכא מילתא דכשנים לא אמרי' שטעמו בכח הדמיון ובהתסרפות גם כן הסברא הנ"ל שהם קברו אותו לטובת ר"ב . ותיחזיק להם ר"ב טובה ודאי לא עשו כן אלא אחר הרה גמורה בלי דמיון ואפשר שזהו גם הא"ז מודה שיש לסמוך על הסב"ע . עוד יש סברא לומר בכלן עדיף הטב"ע כיון שהיו שני אנשים והם הכירו אותן ח"ן סברא שיטעו שיש על שני אנשים ודומה למה שכתבו הפוסקים שמויעים על ב' או ג' סימנים גלשים טנפסיקס . וגם יש להנמקף הגדת מנין שני האנשים שהיו ביחד הלאהנים בחייהם ובמותם לא נסדרו

שאלות ותשובות

וכל הכושרות חמדו מנין השנים. כן יל' להלכה ולא למעשה עד כי יבואו דברי הגאון מוהר"ם להסכים עמדי ואם יסכים שלא לחוש לדעת הא"י יל'ה לי לשאלה אחרת אשר לפנינו כמיושן שאלו להם סוף. והנה הניינו דברי הגאון נחשבים על ההיתר ומה שפקפק על כמה סברות שלי כבר השכתי אליו שחל' דברי בניו' על קו האמת ולא נעלמו ממני המקומות בפוסקים שהביא לסתור דברי. אמנם בלשוני מלה לחסות מורס הקוסות שלו והגאון לרוב הסיפוחו לו חס לדקדק היטב בדברי ועתה השתמתי בהשובה באריכות יותר למען יהיו הדברים מפורשים. לכל ישיבני אדם טוב באותן הסתירות:

שאלה בדבר שיש לו מחירין שנתערב ואחר כך פירש אחד מהם אי אמרי' בי' כל פריש מרובא קפריש או לא אמרינן כלל בדבר שיל'מ' אוליגין בתר רובא אפי' ככה'ג כיוון לסופו בל'ז להיות מותר : **תשובה** מדברי רש"י פ"ק די"מ דף ג' ע"ב משמע דככה'ג אין עליו דין דשיל'מ' ואף על גב דמדלוריתא חד כהד בטל אחמור רבנן הואיל שיל'מ' לאחר זמן לא יאכלנו באיסור ע"י בטול אם כן משמע דוקא היכא דנתבטל האיסור ברוב וכשיאכל את כולם יאכל גם האיסור ע"כ אמרינן מוטב שימחין עד אחר דוקא ואו לא יצטרך לביטול אבל הכא דאי אמרינן רוב אין כאן איסור כלל דאמרינן כל דפריש מרובא קפריש. ל"ש כלל לומר מוטב שיאכלנו אחר יו"ט בהיתר ממה שיאכל עמה באיסור ע"י רוב דהא אין מחזיקינן שאין כאן איסור כלל וכלל. אבל מדברי ל"ש שאלה ס"ט לא משמע כן שכחב וז"ל ועי"כ הוקשה לכם דהרי ממ"ט מותרת על ידי תערובות לאו הכי הוא אלא האמת אפילו אם תמלא התרנגולת כשרה אח"כ מ"מ היא דאכיל בימיה בעוד שהיתה בספק איסור קודם שגודע היתרא עביד איסורא ולא פקע האי איסור מינה וע"ש שהאריך בדבר זה. ומתוך דבריו נראה דשקרא איסור דבני שיל'מ' מכת דלא אמרינן דלכל מכת רוב היכא דליבא לברר איסורא ולומר דאח"כ יאכל בוודאי יותר. וא"כ ככה'ג לעיל נמי אסור. ואפשר דמשום זה דקדקו הפוסקים וכפרט הש"ך וכחבו בני' ק"י סעיף מ' ב"ה ושאר דברים החשובים אבל דשיל'מ' לא משום השיבות איסור אין שייך בה הדין כל דפריש דכתוב התם בסעיף זה. וגם הש"ך פ"י יותר וכתב כגון החל' ודבר שבמניין וזכרה וככה'ג ולא כלל דשיל'מ' עמה משמע דדבר שיל'מ' לא אמרינן כלל ביטול ברוב הואיל ואפשר להמחין אחר זמן האיסור ולא יצטרך כלל לביטול הרוב ומכה זה נכנס ספק לבנו בדבר זה. אך לכא'י היה נראה לומר דיש דיוק מהמג"מ ככה'ג דלא יהיה איסור כלל לא אמרינן דשיל'מ' דכבר פליגי ר"מ ורבנן בקטן וקטנה ר"מ סבר וקטנה לא חולצין ולא מוחביין ופירש בגמ' הטעם דר"מ חייב למועטותא ורבנן לא חייבי למועטותא זרוב קטנים אינם סרוסים ואי אמרינן אף ככה'ג דלא יהיה איסור כלל דשיל'מ' א"כ היכי אמרי רבנן דאוליגין בתר רובא היכא דליבא לברר האיסור ע"י שיגדלו והיו דשיל'מ'. אלא וודאי ככה'ג דלא יהיה איסור כלל לא אמרי' דשיל'מ'. אך אין ראיה חס' לנכא' דין זה שיה' לפסק טריפה שנתבאר בבב' ק"ב ס"ב דלא מיקרי דשיל'מ' מחמת דאין ההיתר עתיד לבוא בוודאי דלילמ' יהיה טריפה לכסוף הי"כ ככה'ג הוא דאין ההיתר עתיד לבוא בוודאי ומש"ה אמרינן ביה רוב. אך דיה ל"ל לדהתם דבשלמא התם דנתערב האיסור ברוב וכן הדין הוא בעל כב"ל בדברי רש"י י"ל בס"ק דל"מ דין דרבנן אסורו מכת דשיל'מ' ובדבר דאין ההיתר עתיד לבא בוודאי אז הדין כאלו אין לו מחירין וכמו דכאל'מ' בטל ברוב הי"כ גם עמה בטל ברוב אבל גבי קטן דאין היתר רק מחמת דאוליגין בתר רובא ודשיל'מ' לא אוליגין בתר רובא וא"ל כאן דאין היתר עתיד לבא בוודאי ומש"ה יהיה מותר קשה א"כ ממ"ט אסור אם יהיה מותר היו דשיל'מ' ואם יהיה אסור שמיא' לאסור הכא דאין כאן לומר דבטל ברוב דהכא לא משום ביטול ברוב נגע בו אלא משום דאמרינן דקטן זה מהרוב הוא בא ואם לאו שאינו מן הרוב גם הוא אסור. אך שבאמת אין מזה שום דיוק ליל' כלל באמת בזה נחשב ספיר דשיל'מ' והכא הטעם דאין ההיתר עתיד לבא וא"ל המח"כ דבאמת הרוב הוא דלוריתא ר"מ דרבנן אמרו בדשיל'מ' שאין מועיל רובא והם אמרו בדבר דאין ההיתר עתיד לבא בוודאי לא אמרי' דשיל'מ' דאמרינן הרוב יאף שבאמת יהיה מותר מ"מ לא מקרי דשיל'מ' שבעה שאלה דן עליה אין ההיתר עתיד לבוא יבודאי לא נכנס לגדר דשיל'מ' אשר אסרו חכמים ומותר מטעם דאמרי' שבאמת מותר הוא ויהיה מותר לכסוף ואעפ"כ לא נכנס לגדר דשיל'מ'. וא"כ מהמג"מ זו רא'י דיל' כלל דפריש הג"ל מיקרי דשיל'מ' וקטן משום שאין עתיד לבא ולא נכנס לגדר דשיל'מ' מכת דאין ההיתר ע"ל בוודאי אף ל"ל ולכא'י קשה כמו ששקשה הש"ך בבב' ק"ב ס"ב על המחבר שכתב הדין כס' יש מי שאומר דלא נגרא ערוכה היא הדין הנה דקטן וקטנה. ילפי הג"ל כך הוא הטעם משום דאין עתיד לבוא בוודאי אף י"ל דויל הכא קמדהי ליה וזיל הכא קמדהי ליה גם זה אין לדיוק גמ' זו דיל' הטעם מכת דפריש הג"ל אין חשוב קטן דשיל'מ' וליבא למידק שום דין משתם הג"ל כ"ז נלע"ד. אך יש להוכיח מדברי הרא"ש דלף דהיכא דאמרי' רובא ליבא איסור כלל אפי' או דשיל'מ' הוא לא אמרי' ביה כלל רובא רק ימתין על היתר הכבוד כדמשמע מדברי הא"ט הג"ל. וזה יסולק ממני תמיה רבה אשר תמה עליו הט"ז בני' ע"י בניין ריבוק איברי' בשם גדולי הפוסקים היה רי"ז ומהרי"ו חביב ומהרי"ל וגם הביא הכ"י בח"ה קושא זו על מ"ש הרא"ש בפ"ק די"ט על גגל שגולד ב"ט מותר לשטפה ב"ט דאין זה גולד דמן המוכן הוא מחמת אמו וכתב הרא"ש דמייירי שידוע שכלו לו חדשו שאז אין לרין להמתין שבעה ימי' כדי ללאת מורי ספק נפל וגם לרין שפירוש ע"כ קרקע כדי להוציא מירי ספק ריבוק איברי' והקשו הם הא גמ' ערוכה לבית הרחם אין בו משום ריבוק איברי'. והט"ז הרבה להקשות על חירוק של מהר"י חביב דכתב דלענין יו"ט החמיר הרא"ש. תמיה הוא לענין כהמה או שוף שנדרסה לכותל

דלריך בדיקה אף בחוג אפ"ה מחיר לשחפו ב"ט מכ"ט בית הרה"ט דלפ"י כחול כה"ג א"נ בדיקה כולל כ"ט פ"ה ישיבה
 מותר לשחפו ב"ט והקושיא בטוקמה עומדת והעלה בסוף שו"דל"י ט"ס יש בהרה"ט . ולע"ד נראה דהלפ"י
 סבר הפעם הכל' דלף במקום דמכח רוב ליכא השתא אפי' תערובות איסור הוי דשיל"מ דהנה כתב הר"ן על
 הא דלמח ר"נ בית הרה"ט אין זו משום ריבוק איברים דס"ל לר"י דלא הוה מיעוט דשכיה דל"כ קשה מאד
 קמ"ל ר"נ אטו רוב בהמות מתות והלא אינן מתות א"כ וודאי אין זה משום ריבוק איברים אלא דקמ"ל דלא
 חייב למיעוט דשכיה ועיין בחיבורו על הר"ף וגם בחידושו בנמ' דכל הדברים אלה ואל"כ מדבריו נשמע ד"ל
 בית הרה"ט הוי מיעוט דשכיה דירסק האברים רק דהוא כ' דר"כ לא סבר דהוי מיעוט דשכיה . אבל לא ידעתי מי
 דחקו לכך לומר דר"נ סבר דאין זה מיעוט דשכיה ד"ל דלף דסבר דהוי מד"ט מ"מ אין זה משום ריבוק
 איברים . דאי' בננות כותים דקאזרה הגמרא ר"מ הוא דחייב למיעוט ופריך הגמ' אימר דחייב ר"מ למיעוט
 למיעוטא דשכיה אבל דלא שכיה לא ומשני הגמ' הא נמי כמיעוטא דשכיה וכן הוא מסקנת הגמרא באמת דר"מ
 דוקא למיעוט דשכיה חייב וע"כ רבנן סברי דלף למיעוט דשכיה לא חיישין ואנן סברינן כרבנן בקטן וקטנה
 ובכ"מ ספקין כרבנן ודווקא גבי ריאה אמרינן דלריך בדיקה מטעם דלפטר לבדר טיכף ובדבר דלפטר לבדר
 טיכף אף רבנן מודו א"כ אף אי הוה כהן מיעוט דשכיה הוי מותר לבדנן רק דבדל"מ הוי מד"ט אי לכ"ט
 אף לר"מ לא חיישין אבל הרה"ט איכא למימר דסבר זה לאמת דעיקר הדיבור הוא כהן מכת דהוי רק מיעוט
 אף דשכיה מ"מ אין כרבנן סברינן דהכא אין הדיבור טיכף רק לאחר מעל"ט והוי כמו קטן וקטנה דלזנינן
 בתר רובא ואם כן הדיבור הוא מכת רובא קשה לכאורה דהוי דשיל"מ דיכול לשהות מעל"ט אף ז"א דאהר
 מעל"ט נמי אינו בודאי דקשרה דהא לריכא בדיקה רק דבה"כ ה"ל בדיקה והליכה אינו דבר העמוד לנא
 ממילא דדילמא לא מהלך ובדשיל"מ אינו כ"א דבדר שאינו תלוי רק בזמן כשיגיע זה הזמן יהיה מותר והכא
 אינו תלוי רק בהליכה ולא בזמן ואין זה כלל בכלל דשיל"מ . אבל אי נימא דהיכא דאיכא השתא רוב שלא יהיה
 כהן כלל איסור כגון היכא דפירש א' מהן ואז אי אמרינן כל דפירש מרובא פריש מרובא כהן איסור כלל א"כ
 אמרינן מטעם דלחור לעשות דבר שאפשר לעשות בלא ספק . וזהו אי אמרינן דלף דבדר הזה דלזנינן השתא בתר רוב
 ישחוט אהו ב"ט מטעם דאין זו משום ריבוק איברים ע"פ הרוב והא בכל אחר יו"ט וודאי אין איסור
 בשחיטה אף אם טריפה היא ובדבר שיכול לבוא לידי וודאי הישר לא אמרינן זו דיעשה בספק מכת רוב .
 לכן פסק שפיר ב"ט דלריך לפרוש ע"ג קרקע לנאח מידי ריבוק איברים דל"כ אסור לשחפו ב"ט מטעם
 דיהיה מותר בודאי . אבל גבי עוף שנדרסה לכותל דהו אין לומר לעמוד על רוב ורוב אינם טריפה וגם זה
 אינו טריפה . דאטו רוב בהמות נדרסו לכותל ולא מטעם רוב הוא ואל"כ אין חילוק בין י"ט לחול דוקא
 אדרכא שהישר מהמת רוב אז נזרו רבנן בדשיל"מ ולא חלזנין בתר רוב . אבל במקום אחר לא מלאנו גזירה
 דרבנן ואין אומרים בגזירה דרבנן זו דומה לו . וזהו אי אמרינן דלף דבדר הזה דלזנינן השתא בתר רוב
 לא מהמת תערובות אפ"ה הוי דשיל"מ . אם כן ה"נ נכנס לגדר דשיל"מ דהואיל ומתחת רוב הוא . אם כן
 שמעינן מדברי הרה"ט דלף בכה"ג דפירש אחד מהם לא אמרינן ביה כל דפירש מרובא פריש . ומדברי המחבר
 שכ' הדין דאין הדיבור עמיד לנא בשם יש מי שאומר נמי לא שמעינן דסבר הכי מכת דל"כ אין חירוף אחר
 בנמ' כנ"ל דל"ל זיל הכא ומדברי הבי' שדקדק בסו' ק"י וכ' ב"ח ודברים החשובים נחביון ג"כ להויא דשיל"מ
 דלא אמרינן זה הכלל דפירש מרובא קפירש דשיל"מ אינו בכלל דבר חשוב דלא מכת חשיבות אלא דשיל"מ
 וגם הש"ך חשב כל הדברים בפירוש ולא דשיל"מ והכל מסבחת כה"ל דאיסור יש בזה כשעשה הדבר מכת
 רוב או ביטול דבדר שאפשר להחבר . וא"כ בכ"מ דאיכא כה"ג יש לאסור מכת סברה ה"ל דעיקר כותיה .
 והא דכתב רש"י ז"ל שלא יאכלנו ע"י ביטול משמע דוקא כשודאי אוכל איסור ג"כ מכת הביטול אבל כהן
 שמכת הרוב אפשר לומר שאין זו איסור כלל י"ל שרש"י כתב כך לפי ראייתו הגמרא בס' טרפה שנהענינה אבל
 באמת אף רש"י מודה בכה"ג . אחר ראייתו שכתב הרה"ט וז"ל ואלע"ג דאיכא ריעותא שאינה יכולה
 לעמוד . משמע שאפשר דר"נ אחי אשמת'י אע"ג דאינה עומדת וליה משום רובא . יש לומר דנאחא אפשר
 לומר כך דהיכא דאיכא ריעותא דלינה יכולה לעמוד הוי מיעוט דשכיה רק דלא חייש דקו"ל כרבנן כמיעוט
 כזה לכך ב"ט דלריך לפרוש מנא מן הריעותא שלא יהיה מותר מכת רוב דאי ללו הכי הדר לה"ל דהיכא דאיכא
 הישר א"כ לא חלזנין בתר רובא . כ"ז נלפע"ד בבור :

סידורו לשיקבה"ו של שבת

יהי רצון שתשרה שכניה במעשה ידי . כי ה' יאיר נרי בהלו גרו עלי ראשי .

דרוש הראשון זה שמו . נאה לו . שלשה בו תאיר

יבואר בו לפרש הומר שאנו מוצרין בעדה שלישיית של שבת קודש . שהוא בני היכלא
 דכסיפין למחוי וגו' . הביטול כפי הקדושה האר"י ולה"ה . אשר לאו כל מוחא סביל דא
 להבין עניינו על נכון ואנחנו נפרשנו כולו בדרך הנכון למבינים .